Bokanmeldelser

Ved Kim Larsen

Diego de Leo: *Turning points. An extraordinary journey into the suicidal mind.*

Australian Academic Press. 2010.
ISBN: 9781921513374. 194 sider.

I kapittel 1 gjennomgår Diego de Leo sin personlige erfaring med selvmord da han under studietiden opplevde at en utadvent og livsglad kollega plutselig tok sitt liv. Deretter følger ti kapitler hvor personer som har overlevd et alvorlig selvmordsforsøk forteller om dette. Dette er hjerteskjærende historier. Personene formidler sine ytre livsbetingelser og sin fenomenologiske verden da selvmordsforsøket fant sted. Hver enkelt fremstilling kommenteres av de Leo, som rammer dem inn ved å henvise til selvmordsforskning. Boken avsluttes med to lignende kapitler hvor etterlatte forteller sin historie.

De fleste som har lest publiserte selvmordsbrev i håp om å finne svar, blir skuffet. I stedet for å gi svarene på de ultimate spørsmålene om selvmord, er selvmordsbrev ofte svært trivielle og gir begrenset innsikt. Mye av årsaken kan ligge i at et individ som er kommet så langt i den suicidale prosessen i øyeblikket ikke kan gi noen god fremstilling. I denne boken ligger selvmordsforsøkene tilbake i tid, og personene er i stand til, riktignok i litt varierende grad, å gi en "innenfra"-beskrivelse av hva som

ledet opp til selvmordsforsøket og av hvordan de tenkte og følte i situasjonen.

Selv om historiene har likhetstrekk, er det forskjeller mellom dem. Fortellingene får til fulle frem det multifasetterte i årsakene til selvmord. Dette understreker hvor forsiktig en skal være med å generalisere om det som i bokens undertittel kalles "the suicidal mind". Personene beskriver langsiktig planlagte og veloverveide selvmordsforsøk, selvmordsforsøk som følge av en plutselig oppstått impuls, selvmordsforsøk knyttet til alkohol, psykiske lidelser, tilsynelatende håpløse livssituasjoner, samt effekten av tidligere selvmord i familien. Metodene personene har benyttet fordele seg på skudd mot hodet, hopp fra store høyder og alvorlige forgiftninger.

Når det gjelder fellestrekkene, er det særlig to momenter som går igjen. Det første er ambivalens. Dette er velkjent fra selvmordsforskningen: De aller fleste selvmordsforsøkene finner sted under en motivasjonell ambivalens mellom å ville leve og å ville dø. Det er svært få som har et 100 prosents ønske om å dø, i hvert fall over et visst tidsrom. Selvmordsimpulsen karakteriseres tvert imot av både ambivalens og fluktuasjon. Dødsimpulsen er på det sterkeste akkurat idet selvmordshandlingen blir utført; umiddelbart etter handlingen forandres balansen mellom ønsket om å dø og ønsket om å leve. Mange av personene beskriver således at de angret seg umiddelbart etter selvmordsforsøket og at de forsøkte å minimalisere skaden eller tiltrekke seg livreddende hjelp. For mange av personene var imidlertid selvmordsforsøkene så alvorlige at de, selv om de overlevde, vil slite med alvorlige men resten av livet (amputasjoner, komplekse bruddskader, skutt vekk deler av ansiktet).

Det andre fellestrekket er også beskrevet i selvmordsforskningen, men i noe mindre grad: Mange av personene vektlegger interessant nok en markant terapeutisk effekt av selve selvmordsforsøket og beskriver at tilværelsen er

blitt revitalisert etter et alvorlig selvmordsforsøk. Det er delvis dette som i suicidologien beskrives som "Die Gottesgerichtsfunction des Suizidalversuches" eller "the ordeal character of the suicidal attempt" (Retterstøl et al., 2002, s. 195). Personene beskriver her høynet livskvalitet, både fornyet eksistensielt meningsinnhold og revitaliserte sosiale bånd. Her skal en også huske på at dette skjer til tross for at individet har pådratt seg alvorlige skader; noen beskriver til og med at en lang og vanskelig rehabiliteringsprosess har gitt et fornyet fokus i livet! Her er en representativ beskrivelse: "Everyone was very kind to me and lots of people came to see me, including my psychiatrist (who had been informed by my mother). Many school friends came too, and I felt alive again, cleaned of an inner filth which had been accumulating to the point of suffocation. And now that dirt was gone. I felt unburdened and ready to retrieve, both physically and mentally, everything that was in my power to recuperate. I stayed in hospital for six months. When I left I could speak almost perfectly and limped only slightly on the right leg. My morale, however, was fully recovered" (s. 85). Selvmordsforsøket markerte for mange av personene det punktet hvor livet snudde til det bedre på flere måter, derav bokens tittel.

Turning points. An extraordinary journey into the suicidal mind er en meget interessant bok. Undertittelen skulle imidlertid vært skrevet i flertall, nettopp fordi boken også viser hvor forsiktig en skal være med å generalisere for mye om "the suicidal mind". Boken gir en fascinerende og innlevende innsikt i "suicidal minds". Anbefales på det varmeste.

Referanse:

Retterstøl, N., Ekeberg, Ø. & Mehlum, L. (2002). *Selv mord – et personlig og samfunnsmessig problem*. Oslo: Gyldendal.